

Arbeidsmarktprognose Kinderopvang

Auteurs: J. Siegert (FCB), A.Lodder (Prismant), B. van Asten (Regioplus)

Juni 2019

Achtergrond Arbeidsmarktprognoses

In de periode 2014-2017 is door het Ministerie van VWS in het kader van het AZW-onderzoeksprogramma geïnvesteerd in de (door)ontwikkeling van een prognosemodel voor de zorg en welzijn: de toekomstverkenning. De opdracht is uitgevoerd door Prismant als onderdeel van de uitvoering van het brede AZW-programma. Dit landelijke prognosemodel is bedoeld om vooruit te kijken, zodat inzicht werd verkregen in verwachte tekorten en overschotten voor een aantal belangrijke kwalificaties op basis van o.a. volumegroei van de budgettaire kaders binnen de zorg, instroom vanuit het onderwijs, verwachte veranderingen in de personeelssamenstelling en in- en uitstroom van buiten de sector. Het model geeft inzicht in de ontwikkelingen binnen de te onderscheiden branches binnen zorg en welzijn, inclusief kinderopvang. Ook kent dit model de mogelijkheid om regionale data in te lezen en dit te gebruiken voor regionale prognoses.

Over het Platform Arbeidsmarkt Kinderopvang

Het Platform Arbeidsmarkt Kinderopvang bestaat sinds 2018 en bundelt alle arbeidsmarktactiviteiten in en voor de sector kinderopvang. Het Platform Arbeidsmarkt Kinderopvang is verantwoordelijk voor arbeidsvoorwaarden en arbeidsmarktbeleid in de branche. De aanpak van de krapte op de arbeidsmarkt is op dit moment één van de hoofdactiviteiten.

Het Platform Arbeidsmarkt Kinderopvang bestaat uit vertegenwoordigers van landelijke partijen die ook betrokken zijn bij de cao Kinderopvang. Vanuit werknemerszijde zijn dat FNV Zorg & Welzijn, CNV Zorg & Welzijn en De Unie. Vanuit werkgeverszijde zijn dat de Brancheorganisatie Kinderopvang en de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang. Aan dit platform nemen deel bestuurders en professionals van organisaties, landelijke vakbondsvertegenwoordigers en beleidsmedewerkers van cao-partijen.

Over RegioPlus

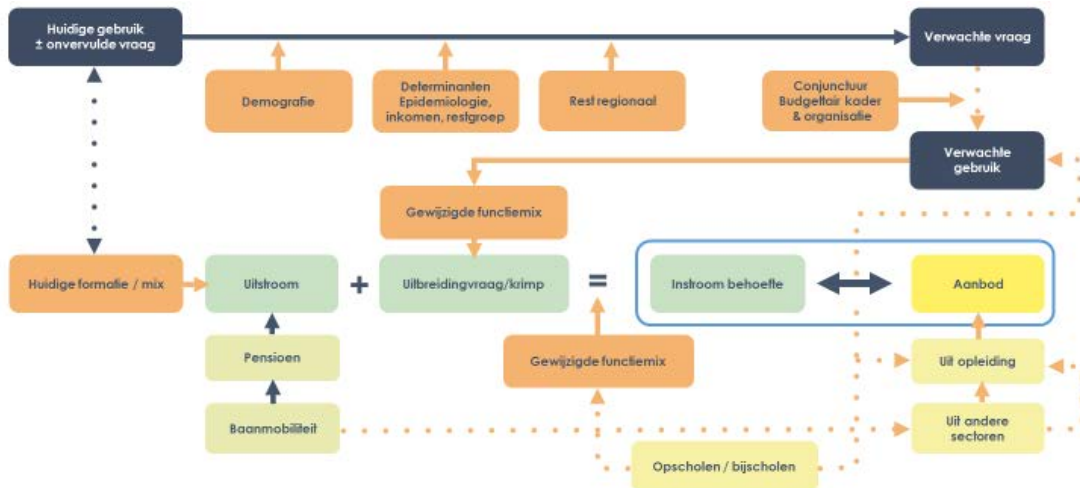
RegioPlus is het samenwerkingsverband van veertien regionale werkgeversorganisaties. De missie is het in balans brengen en houden van de regionale arbeidsmarkt voor de grootste sector in Nederland: Zorg en Welzijn. RegioPlus zet in op bekwaam en voldoende personeel, zodat de continuïteit en kwaliteit van zorg gewaarborgd blijft. RegioPlus zet vanuit de regionale werkgeversorganisaties arbeidsmarkt vraagstukken op de kaart en geeft uitvoering aan oplossingen op regionaal niveau. Hierbij vormt RegioPlus de schakel tussen landelijk beleid en regionale uitvoering. Elke regio is tenslotte uniek en dat vraagt om beleid op maat. Omdat RegioPlus een landelijk, dekkend netwerk is, kan ingezet worden op arbeidsmarkt vraagstukken in heel Nederland en worden werkgevers optimaal vertegenwoordigd.

In 2018 heeft RegioPlus opdracht gegeven aan Prismant, waarbij recente data zijn opgenomen in het model en er een lichte doorontwikkeling is gemaakt van het model. Voor iedere arbeidsmarktregio (28 in totaal) zijn samen met de regionale werkgeversorganisatie prognoses ontwikkeld voor de regio.

Landelijk beeld voor de kinderopvangbranche

Om te komen tot landelijke prognoses zijn de uitkomsten van alle regio's op verzoek van het ministerie van VWS bij elkaar opgeteld, als aanvullend verzoek binnen de opdracht van RegioPlus aan Prismant. De landelijke uitkomsten voor de sector zorg en welzijn (exclusief kinderopvang) zijn door het ministerie VWS benut ten behoeve van de monitor van het actieprogramma Werken in de zorg. Het ministerie VWS rapporteert niet over Kinderopvang, omdat deze branche niet onder haar verantwoordelijkheid valt. In dit rapport zijn op verzoek van het Arbeidsmarktplatform Kinderopvang de uitkomsten voor de Kinderopvang weergegeven.

Figuur 1. Schematische weergave van het prognosemodel

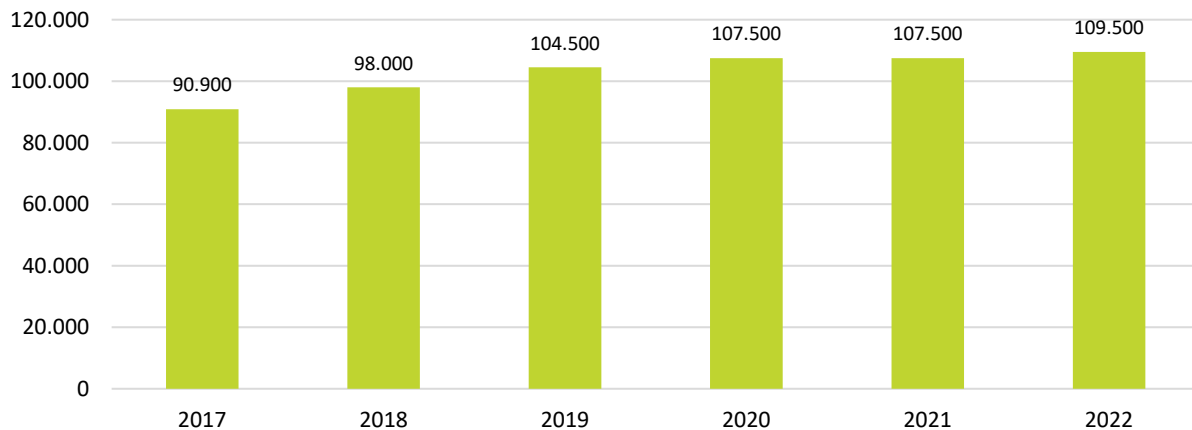
In het model worden vraag en aanbod tegen elkaar afgezet; de confrontatie. Hieruit komen tekorten of overschotten (kwantitatief) naar voren, maar er kan ook een kwalitatieve mismatch zijn (het aanbod sluit niet aan bij de vraag). De confrontatie wordt beschreven op het niveau van individuele kwalificatiedossiers (bijv. hbo-verpleegkundige of medewerker maatschappelijke zorg niveau 3). In de figuur staat de instroombehoefte die het gevolg is van de uitstroom, de uitbreidingsvraag en de functiemix. Daartegenover staat het aanbod, wat vooral bestaat uit de huidige formatie plus veranderingen als gevolg van op- en bijscholing en de instroom uit baanmobiliteit (andere sectoren) en vanuit de opleidingen.

De uitbreidingsvraag wordt in dit model zowel bepaald door de ontwikkeling van de volumegroei van de budgetten voor de verschillende branches als door het gebruik van kinderopvang(toeslag). Er is gebruik gemaakt van verschillende bronnen: CBS, Kinderopvangtoeslagdata via CBS, aangekondigde wijzigingen in de kinderopvangtoeslag en in de beroepskracht-kindratio, CPB en UWV prognoses over de arbeidsmarkt in alle economische sectoren. Veranderingen in de benodigde toekomstige functiemix zijn gemodelleerd aan de hand van antwoorden uit de AZW Werkgeversenquête. Technische toelichten op de AZW toekomstverkenningen zijn eerder beschreven en gepubliceerd op www.azwinfo.nl/documents.

Werkgelegenheidsontwikkeling kinderopvang

In figuur 2 is te zien dat verwacht wordt dat de branche groeit tot 2022, maar dat de snelheid waarmee de branche groeit afneemt.

Figuur 2: Verwachte groei aantal werknemers Kinderopvang tot 2022

Basisjaren 2017 en 2018 zijn feitelijke werkgelegenheidscijfers – bron: azwstatline.cbs.nl

Arbeidsmarkttekorten kinderopvang

Uit de berekeningen blijkt dat er anno 2019 een tekort is van circa 3.000 pedagogisch medewerkers en dat dit **tekort dreigt op te lopen in 2022 naar 5.300 (laag scenario) tot 8.900 (hoog scenario)** pedagogisch medewerkers met een mbo niveau 3+4 opleiding. In het hoge scenario worden de tekorten van jaar tot jaar bij elkaar opgeteld. In het lage scenario worden de tekorten in een jaar niet volledig meegerekend in de opvolgende jaren.

Uit de prognoses blijkt dat er natuurlijk regionale verschillen zijn. Ook is te zien dat de geraamde tekorten niet beperkt zijn tot de randstad, maar de omvang van het tekort wel in alle regio's verschillend is. Voor meer informatie over de regionale arbeidsmarktprognoses kunt u terecht bij de regionale werkgeversvereniging van uw regio. <https://www.regioplus.nl/home>. Voor vragen over het prognosemodel kunt u terecht bij onderzoeksbureau Prismant.